

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

Poznań, dnia 14 listopada 2023 r.

**Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Departament Rybołówstwa**

**ul. Wspólna 30
00-930 Warszawa**

Dotyczy: *projektu rozporządzenia MRiRW w sprawie punktacji kryteriów oceny strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność oraz sposobu podziału środków przeznaczonych na realizację tych strategii w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027 (EFMRiA).*

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej przesyła **uwagi** do projektu Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (przesłanego pocztą elektroniczną 29.10.2023 r.) w sprawie punktacji kryteriów oceny strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność oraz sposobu podziału środków przeznaczonych na realizację tych strategii w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021- 2027.

1. Proponuje się ustalenie większej niż 17 Rybackich Lokalnych Grup Działania, które otrzymają środki finansowe Funduszu. W obecnym okresie Rybackie Lokalne Strategie Rozwoju wdraża 36 RLGD. Z uwagi, iż wysokość Funduszu na Priorytet 3 została zmniejszona o 30%, (było 96 mln Euro, jest 67 mln Euro) proponujemy zmniejszyć liczbę grup w takiej samej proporcji czyli do 25 grup. W konsekwencji zwiększy się liczba obszarów w Polsce zależnych od rybactwa w stosunku do planowanych.
2. Proponuje się zmiany w załączniku do projektu rozporządzenia:
  - w kryterium 3, dotyczącym wymaganej liczby przedstawicieli sektora rybackiego na obszarze objętym realizacją LSR
    - p.pkt 1) - od 0 do 4 przedstawicieli sektora rybackiego - 0 pkt
    - p.pkt 2) - od 5 do 15 przedstawicieli sektora rybackiego - 10 pkt.

Max liczbę punktów proponujemy zmniejszyć z 40 do 30.

Sektor rybacki jest bardzo zróżnicowany jeśli chodzi o jego potencjał. Nie można przyrównywać kutra rybackiego z 2-3 osobową załogą z przedsiębiorstwem liczącym 50 - 70 pracowników. Dlatego proponuje się jako kryterium dostępu minimum 5 podmiotów rybackich na obszarze RLGD;

- w kryterium 4, dotyczącym wartości produkcji sektora rybackiego proponujemy zmniejszyć max. liczbę punktów z 40 do 30 pkt. Do wartości produkcji należy doliczyć wykazywane w sprawozdaniach składanych do Instytutu Rybactwa Śródlądowego wartości połowów wędkarskich za 2021 r. oraz wartość narybku użytego do zarybiania akwenów wodnych. Ponadto, niestety, opracowana przez IRŚ „Analiza sektora rybackiego na potrzeby realizacji rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybołówstwa i Akwakultury na lata 2021- 2027” nie zawiera danych odnoszących się faktycznie do obszarów objętych RLSR. W przypadkach gdzie ewidentnie nie uwzględniono danych faktycznych należy uwzględnić dokumenty załączone do wniosku o wybór RLSR złożone przez wnioskodawców w naborze;

- w kryterium 5, dotyczącym dostosowania celów i środków do specyfiki obszaru proponuje się ocenę 0 lub 5, gdyż będzie trudno o ocenę obiektywną szczególnie w przypadku różnych osób oceniających. W kryteriach oceny dla LGD Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wymaga oceny zero-jedynkowej;
- w kryterium 6, dotyczącym wykazania, które operacje służą realizacji wybranych celów proponujemy 10 pkt. za każdy wybrany cel, zamiast proponowanych od 0 do 10;
- w kryterium 7.1) dotyczącym uspołecznienia tworzenia RLSR proponuje się przyznać 0 lub 5 pkt,
- 7.2) dotyczącym udziału przedstawicieli sektora rybackiego w tworzeniu RLSR proponuje się przyznać 0 lub 3 pkt;
- w kryterium 8.1) dotyczącym rozpowszechniania informacji dotyczących wdrażania RLSR - 0 lub 2 pkt, w projekcie jest 1 pkt;
- w kryterium 8.2) dotyczącym aktywizacji społeczności we wdrażaniu RLSR w tym w sektorze rybackim - 0 lub 2 pkt, w projekcie jest 1 pkt;
- w kryterium 8.3) dotyczącym doświadczenia w realizacji RLSR lub innych proponuje się 0 lub 5 pkt, projekt zakłada tylko 1 pkt;
- w kryterium 8.4) dotyczącym zasobów LGD umożliwiających realizację RLSR proponuje się 5 pkt, zamiast 1 pkt;
- w kryterium 8.5) dotyczącym struktury organizacyjnej organów RLGD proponuje się 5 pkt zamiast 1 pkt.

Uzasadnienie:

W konsekwencji proponowanych zmian zwiększy się liczba wspieranych obszarów zależnych od rybactwa w Polsce w stosunku do liczby planowanej w rozporządzeniu. Takie podejście do wsparcia **zwiększy oddziaływanie EFMRiA na obszary rybackie w Polsce** (większy obszar korzystający ze wsparcia), a jednocześnie będzie sprzyjało **efektywniejszemu wykorzystaniu środków pomocowych** – na części obszarów zależnych od rybołówstwa, w tym zwłaszcza obszarów o największym tzw. współczynniku rybackości (które dotychczas korzystały z największego wsparcia) można zauważyć **przejawy przeinwestowania** – LGR realizują projekty, które mogłyby realizować podmioty prywatne lub JST (np. dotyczące infrastruktury turystycznej).

Jak pokazują przykłady z innych krajów korzystających z EFMRiA – mniejsze alokacje środków pomocowych sprzyjają **większej innowacyjności realizowanych projektów** i mobilizują do **większego udziału środków własnych** w budżetach projektowych. Obok aspektu finansowego, oznacza to także **wyższy poziom refleksji realizujących projekty nad celowością podejmowanych działań**.

Większa liczba wspartych obszarów, przy mniejszym jednostkowym wsparciu, będzie też sprzyjała **większej skłonności tych obszarów do współpracy** w rozwiązywaniu wspólnych problemów. Obok **większej efektywności finansowej** takich działań (efekt do nakładów), będą one też budowały **umiejętność współpracy** – jeden z kluczowych czynników rozwojowych współczesnego świata, którego poziom w Polsce jest dużo niższy niż w innych krajach i **ogranicza naszą konkurencyjność** w wymiarze międzynarodowym, a w efekcie – **rozwój społeczno-gospodarczy Polski**.

Większa innowacyjność i jakość projektów (czytaj: **lepszą realizacją potrzeb społeczności zależnych od rybołówstwa**) wymaga **wiedzy i umiejętności**, a więc doświadczenia LGR. Powinno być ono dużo bardziej premiowane niż jest to przewidziane w propozycji rozporządzenia.

Większa liczba LGR będzie oznaczać **większe wsparcie społeczności na obszarach śródlądowych** (które cechuje na ogół niższy tzw. wskaźnik rybackości). Będzie to **zgodne z zachodzącymi zmianami w sektorze rybackim**: kurczeniem się rybactwa połowowego (szczególnie morskiego) i rozwojem akwakultury na obszarach śródlądowych.

Kluczowym, nie tylko dla przyszłości polskiego sektora rybackiego, **jest zachowanie w odpowiedniej ilości i jakości zasobów wodnych**. Większa liczba wspartych obszarów umożliwi **zaangażowanie większej części polskiego społeczeństwa w działania na rzecz ochrony wód**.

Pozytywnym **efektem** proponowanych zmian, zarówno **w wymiarze politycznym jak i zwyczajnie ludzkim**, będzie **zachowanie większej liczby** działających w Polsce od blisko 14 lat Lokalnych Grup Rybackich – **ośrodków inspirujących i wspierających oddolne inicjatywy i platform współpracy międzysektorowej** na rzecz rozwoju peryferyjnych obszarów Polski.

Przewodniczący
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej

Krzysztof Iwaniuk